

Dohánygyár

PÉCSI

XI. évf., 4. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1986. APRILIS

A hibákat együtt kell megelőzni

Szervizműszak a filterrúdgyártásban

Ha a Pécsi Dohánygyár történetét valaki olvassa, nem kerülheti el egy dátum a figyelmét, 1973. augusztus 21. Ezt megelőző időszakban a Pécsi Dohánygyárban részleges rekonstrukciós folyamat ment végbe, amely alapvetően az NDK gyártmányú Dekajet cigarettagyártó gépek beszerzésére vonatkozott, illetve néhány csomagológép beszerzésére. Ez a rekonstrukciós folyamat nem érintette a filterrúdgyártást, illetve az előkészítést. A technikai fejlődés csak részlegesen jelentkezett a termelés folyamatában.

Ezen időszakban vállalatunknál a fluktuáció igen magas volt. A városban több üzemben álltak át két műszakos munkarendre, különösen azok a vállalatok, amelyek túlnyomó részben női munkaerőt foglalkoztattak. Az új gépek kihasználása a létszámmellátásukon miatt csak mérsékelt volt. Ilyen körülmények között került bevezetésre a két termelő + egy szervizműszak.

A Dohánygyár vállalatai között a Pécsi Dohánygyár új munkarendje sokáig vitatéma volt. Ma már a kialakult termelési rendszerünk létjogosultságát senki sem vitatja. Az új rendszer bevezetését megelőzte egy felmérési időszak, melynek az volt a feladata, hogy kiszűrje azokat a termelést gátló hibákat, amelyek a gépeknél jelentkeztek. Két csoportra osztottuk, objektív és szubjektív okokra. Az objektív okok feltérképezése után az addig érvényben lévő tmk ütemtervet, illetve tisztítási, karbantartási ütemtervet átdolgoztuk, és így a termelésre fordított munkaidőalap megnőtt. Az új munkarend bevezetésével lecsökkentek a gépállások így 1973. I. félévéhez viszonyítottan amelynél a kapacitás kihasználási mutató 48% volt, 1973. II. félévére 65,21%-ra alakult. 1978 év végére ez a mutató elérte a 75,4%-ot.

A szerviztevékenység a gyártás és csomagoláson kívül az előkészítésben és a filterrúdgyártáson is megindult. Mivel cikkemben a filterüzemnél bevezetésre került szervizműszakról kívánok írni, csak néhány mondatban mutattam be a szerviz megalakulását és annak alapfeladatát.

Ebben az időszakban indult meg vállalatunknál a Sopianae cigaretta termelése. Filterrúdgyártásunk kifejezetten a mai értelemben nevezett alapfilterrudat állította elő, és három db MAFI filterfelrakó gépen a gyártási osztályon kombináltuk össze a filtereket. Az így kombinált filterek, illetve cigaretták minősége olyan problémákat okozott, amelyek ma már azóta vállalatunkhoz kerülő dolgozók számára, és a fogyasztók számára is ismeretlenek. A filterrúdgyártó üzemnél működő mérsékelt létszámú szerviz a kombinált filterrúdgyártó gépek megjelenésével elsorvadt, illetve egy idő után megszűnt. Azóta a filterrúdgyártóüzem három műszakban üzemelt. A magasszintű tech-

nika képviselő kombinált filterrúdgyártó gépek, az acetát rúdgyártógép, és az alapfilterrúdgyártó gépek műszaki állapota egyre rosszabb lett. Régi óhaj, hogy a filterrúdgyártási üzemnél bevezetésre kerüljön a szerviztevékenység.

1986. januártól a filtergyártás szakembereinek bevonásával készítettünk egy tervezetet, amely a filterrúdgyártó gépek szervizelésére, karbantartására vonatkozik. Felmértük azokat a hibákat, amelyek periodikusan visszatérnek és akadályozzák a termelés folyamatosságát. Felmértük azután azokat a lehetőségeket, amelyekkel a filterrúdgyártás üzembiztonságát szavatolni tudjuk, és ehhez szükséges szakmai gardát alakítottunk ki. És ha a cikkem első részében azt írtam, hogy 1973. augusztus 21. a vállalat életében döntő dátum, akkor a termelési főosztály életében 1986. április 1. hasonló jelentős napnak számít, ugyanis hivatalosan ettől a naptól indult meg a filterrúdgyártás teljes vertikumában a szerviztevékenység Krausz Tibor csoportvezető és Várnagy Levente főgépemester irányításával.

Ezt megelőzően március 17-től kísérleti időszakra beindítottuk a szerviztevékenységet, hogy április 1-ig megfelelő tapasztalatokat gyűjtsünk. Szeretném kihangsúlyozni, hogy nem vártunk azonnal látványos javulást a termelésben, az első ténykedésünk az volt, hogy a gépeknél és az üzemen a karbantartás és a takarítás szempontjából egy rendszeresítést vezessünk be. A kísérletre bevezetett szerviz azonban máris eredményeket produkált. Tulajdonképpen az volt a cél a szerviz bevezetésével, hogy a két termelő műszakban filterrudat gyártsanak és az elhalasztott javításokat éjszakai műszakban végezzék el. Ennek természetesen egyenes következménye a termelés javulása, a gépállások csökkenése. A kísérletre bevezetett szervizben

összehasonlító méréseket végeztünk, amely ugyan rövid intervallumra terjedhetett csak ki, mégis szemmel látható javulást eredményezett. Március hónapban a következőképpen alakultak a termelési százalékok.

	Márc. 1-14-ig	Márc. 17-28-ig
1-es FS	110	117,3
2-es FS	120,4	120,9
3-as MOLINS	97,6	105,2
4-es MULFI	106,1	106,8
5-ös FS	101,7	115,4
6-os MOLINS	117,7	115,8
7-es GARANT	109,5	115,7
9-es KDF ₂	95,9	102
10-es MULFI	102,5	105,5
11-es MOLINS	91,2	100,1
13-as MOLINS	84,3	94,6

A százalékos javulás mögött egy olyan tényező is rejlik, hogy a termelésre fordított időalap megnőtt. Ugyanis ezek a százalékok nem lennének teljesek, ha összehasonlításként nem hoznám nyilvánosságra a

filterrúdgyártásnál alakult gépállásokat. 1985. évben a filterrúdgyártáson 2559 óra gépállás volt, ebből 243 óra volt az elektromos gépállás. 1985. I. negyedévet, ha össze akarom hasonlítani gépállás szempontjából 1986. I. negyedévi gépállásával, akkor azt láthatjuk, hogy riasztóan megnőtt a gépmeghibásodásokból eredő állásidő. Míg 1985. I. negyedéven 479 óra volt a gépállások száma, addig 1986. I. negyedévében 704 óra.

Rossz összehasonlító alapnak tartom azt, ha egy negyedév gépállásához hasonlítom két hét gépállást, mégis ezt teszem, és nem azért, hogy a táblázatban szereplő számokat bárki is értékelje, hanem azért, hogy vállalatunk dolgozói a táblázat megtekintésével derűsebbnek lássák a filterrúdgyártásnál kialakult lehetőségeket, és az ebben rejlő tartalékok kiaknázásának lehetőségét.

	1986. I. n.-év.		1986. 03. 17-től			
	Mech.	Vill.	Össz.	Mech.	Vill.	Össz.
1-es FS	23.30	8.00	31.30	3.00	—	3.00
2-es FS	13.20	11.00	24.20	—	—	—
3-as MOLINS	51.40	8.00	59.40	1.00	—	1.00
4-es MULFI	100.10	22.30	125.50	—	3.00	3.00
5-ös FS	30.30	27.40	79.10	5.00 (tmk)	—	5.00
6-os MOLINS	10.00	8.00	26.00	—	—	—
7-es GARANT	26.00	15.40	41.40	—	3.00	3.00
8-as GARANT	7.00	9.30	16.30	—	—	—
9-es ACETÁT	22.00	21.30	59.00	—	—	—
10-es MULFI	129.10	36.40	165.50	6.30	—	6.30
11-es MOLINS	2.40	9.40	12.20	—	1.40	1.40
12-es GARANT	—	8.00	8.00	—	—	—
13-as MOLINS	34.30	10.30	45.00	1.30	—	1.30
Össz:	450.30	196.40	704.50	17.00	7.40	24.40

A kéthetes próbaidőszak tanulságai alapján azt a következtetést vonhatjuk le, hogy egy lelkes kis csoport részese akar lenni a filterrúdgyártáson kialakulóban lévő jó termelési körülményeknek. Ehhez azonban szükséges, hogy megfelelő alkatrész háttér legyen biztosítva, és ez nem az ő feladatuk.

Kritikus szemmel fogjuk a jövőben nagyjavításokról átvenni a gépet. Azt várjuk a társos-

tályoktól és szervezeti egységektől — elsősorban a tmk-tól és az alkatrészgazdálkodó csoporttól, — hogy a filterrúdgyártáson a jövőben ne „tízolatomunka”-szerű javítások legyenek, hanem közösen előzzük meg a meghibásodások lehetőségét, és jó gépekkel kellemes környezetet és közérzetet biztosítsunk a termelést végző dolgozóknak, és az üzem vezetéseinek.

Környei László

Megkezdődött a gépek átköltöztetése az új csarnokba. Már a helyén áll a 11-es cigarettagyártógép.

Április 4-ét köszöntöttük!

Április 4-én múlt 41 éve, hogy hazánk területén mindenhol elnémultak az ágyuk, megszűnt a fegyverropogás és nem hallatszott többé a „pincébe hajszoló” sziréna hangja sem. Ez volt az a nap, mely azt jelentette, hogy megszűnt a bújkálás, a félelem, nem kellett többé deportálástól, gyilkolástól rettegni. Ez volt az a nap, mely azt jelentette, hogy elkezdődhetett az ország újjáépítése, kezdődhetett az a munka, mely már a jövőt építette. Ez az a nap, mely azóta már többet is jelent, mint „felszabadulás”. Ez a nap egygyé vált a tavasszal, a jövőbe vetett hittel, a „soha többé háborút” akarássával. Ez a nap hazánk felszabadulásának napja.

Vállalatunknál április 3-án került sor az ünnepélyre. Ez alkalomból a Fábian Béla úti Általános Iskola 8. osztályosai tartottak újszerű, megemlékező előadást. Ezt követően került sor a kitüntetések átadására. „Kiváló Munkáért”

miniszeri kitüntetésben részesült dr. Simon Gyuláné és Várnagy Levente. Kiváló Dolgozó kitüntetést 28-an vehettek át: Wach Istvánné, Csillag Józsefné, Fehér Lajosné, Freitag Jankab, Jancsi Józsefné, Hirt Tamás, Panta Jenőné, Freisz Józsefné, Biczó Dezsőné, I., Andrelli Lászlóné, Kálmán Zoltáné, Horváth Lajosné, Márton Éva, Vegh Ernőné, Póza Bertalané, Nyújtó Teréz, Somlai László, Magyar Miklós, Misota Istvánné, Oláh Gyula, Magyar Jánosné, Szentmártoni Jánosné, Kovács Erika, Szabó Tibor, Szabóné König Éva, Perlaky József, Katics Ernő, Szabó János.

Kovácsné Nagy Teréz, Aranykoszorús KISZ-jelvényt, Tóth György KISZ KB Dicsőítő Oklevelet kapott a KISZ Pécs Városi Bizottságának központi ünnepélyén.

A kitüntetetteknek gratulálunk és munkájukhoz további sikereket kívánunk!

K. K. J.

Pillanatkép a vállalati ünnepség résztvevőiről

Hírek

Az új csarnokban anyagmozgatás gépesítésével párhuzamosan, az ATI szervezésében április 14-én targoncavezetői tanfolyamot indítottunk. A tanfolyamon csomagolási osztályról 4 fő, filtergyártási osztályról 1 fő, előkészítési osztályról 6 fő, gyártás osztályról 4 fő készáruosztályból 2 fő vesz részt.

Dízel targoncavezetői tanfolyamon 2 fő vesz részt.

A tanfolyam vezetője Kárpáti Károlyné személyzeti osztályvezető-helyettes.

Helyreigazítás. Márciusi lapunkban az 1. oldalon a vt-üléssel megjelent cikkünk címében dr. Szabó Ferenc miniszterhelyettes keresztnéve sajnálatos módon helytelenül jelent meg.

Olvasóink szíves elnézését kérjük!

Bemutatjuk a VT tagjait

Kovács Józsefné, dr. Gábor József

Ez alkalommal a vállalati tanácsstagsággal járó kötelezettségekről, nehézségekről beszélgetek Kovács Józsefné számviteli osztályvezető-helyettes, választott tanácsstaggal, és a demokratizmus érvényesüléséről és feltételeiről dr. Gábor József gazdasági igazgatóhelyettesrel, akit az igazgató delegált a vállalati tanácsba.

— Az alkalmazotti területen választottak meg tanácsstagnak. Mi foglalkoztatja legjobban a Te területeden dolgozókat? — kérdezem először Kovács Erzsikét.

— Úgy tapasztaltam, hogy teljesen eltér a fizikai dolgozók és alkalmazottak érdeklődési köre. Nálunk például más-hogy fogalmazódik meg a bérel kapcsolatos kérdés mint önök. Mi például természetesen tartottuk a bérfelajánlás mértékét, a bérfelajánlás határidejének alakulását. Ennek az az oka, hogy mi olyan területen dolgozunk, ahol ezeket a kérdéseket ismerjük a rendletek, szabályozók és a vállalati lehetőségek oldaláról. Egy kicsit „elzártnak élnék”, ezért igen nagy érdeklődés mutatkozik nálunk a termelési összefüggő kérdésekben. Erről a területről a VT működése óta igen sok hasznos információt kapunk.

— Mi a legnehezebb a VT-tagsággal járó kötelezettségek közül?

— Szerencsés helyzetben vagyok abból a szempontból, hogy nekem az előterjesztések értelmezése nem jelent különösebb nehézséget, annál inkább jelent viszont a szóbeli megnyilatkozás. Eddig nem kellett nagy nyilvánosság előtt beszélnem, ezért kezdetben nehezen ment, ezt is meg kell tanulni. Sajnálatos, hogy munkám jellegénél fogva nagyon kevés időm van, ezért nem tudok úgy foglalkozni a tanácsstaggal, mint ahogy szeretném. Tudom, hogy nem vagyok egyedül ezekkel a problémákkal, úgy gondolom, hogy ezt a VT elnöke is érzékeli, ezért dicsérendő a gondos előkészítés, oktatás. Nagyon színvonalasak, közzérhetőek az írásbeli anyagok, és kivétel nélkül biztosítják azt, hogy időben fel tudjunk készülni a tanácsülésre.

A VT megalakulásával előtérbe került a legfontosabb gazdasági döntések demokratizálódása. Valójában mennyire demokratikusak ezek a döntések? Eleget tud tenni ez a testület ennek a követelménynek? Hol vannak a demokratizmus határai? Milyen irányba kell fejlődnie a testületnek, hogy ennek a nagyon fontos követelménynek eleget tegyen? — kérdezem másik riportalanymot.

— Véleményem szerint a demokratizmus érvényesítésének három fő feltétele van. Jogszabályokkal kell biztosítani a

működés kereteit. Egy adott rendszerben belső kényszernek kell lennie, amely „kitermeli” a demokratizmus szükségletét. Kölcsönös, mindkét fél — azaz a dolgozók és vezetők — részéről egyaránt, egyszerre kell ezt az irányítási formát akarni és igényelni. Ha a kettő közül csak az egyik fél igényli a demokratizmust, akkor az egyensúly felbomlik és előtérbe kerülnek bizonyos diktatorikus elemek; látszat-demokrácia, formalizmus, manipuláció, stb.

Az új vállalatiirányítási rendszer bevezetését megelőző időszakban már érezhetővé vált, hogy a meglévő irányítási formák már nem elégítik ki egyik fél igényét sem. A „felek” természetesen a dolgozók, a vezetők és a népgazdaság irányításával foglalkozó magasabb vezető állásúak. Pozíciójuknál fogva mindháromnak más igényt kell kielégítenie, de az igények eltérőek, így ezeket közelíteni kell egymáshoz. Ebben az egyeztetési folyamatban kulcsszerepet játszik a középvezetői szint, mert a helyes elvek gyakorlati megvalósítása, ezeknek a demokratikus szervezeteknek a működtetése nagyban függ a középvezetés aktív közreműködésétől. A VT alkalmas lehet a fent vázolt célok elérésére, de az irányítás nem attól lesz demokratikus, hogy az adott vállalatot VT irányítja, hanem azért irányít a VT, mert ott a demokratikus szemlélet és igény már adott.

— Én ezzel azért vitatkoznék! Annak idején az előkészítő munkában részt vettem és emlékszem arra, hogy csak a formát választhattuk volna meg, de számunkra mindenképpen kötelezővé tették azt, hogy az új rendszer szerint működjen tovább a vállalat.

— Az a véleményem, hogy a jelenlegi szintről mindenképpen előreléptünk volna, mert a jelen gazdasági életben már az eddigi módszerekkel nem tudunk volna eredményesen működni, most érkezett el az az idő, hogy ezt a lépést megtegyük.

— Magas beosztású vezetőitől hallottam egyszer egy mondatot: a „demokratizmus pénz, idő és idegek kellenek”. A szellemes mondás igen sok igazságot takar, tudjuk mi ezt gyakorlatból. Mit gondolsz, a harmadik „feltétel” mit takar?

A demokratizmus elkerülhetetlenül együtt jár bizonyos nem kívánatos elemekkel, melyek nem mindig előremutatóak, és ésszerűek. Ezeket nem lehet megelőzni, ilyenek mindig lesznek, de az elkerülhetetlen mértékét lehet és kell is csökkenteni. Gondolok itt elsősorban az ember személyiségéből adódó negatív magatartásformákra (felelőtlen, a ténye-

ket figyelmen kívül hagyó döntés, az egyéni érdek elvtelen előtérbe helyezése, stb.)

— Hogyan lehet ezeket a negatívumokat csökkenteni?

— Semmiképpen sem úgy, hogy az emberekkel közöljük: Ön a VT tagja, máától így és így viselkedjen, ezt és ezt tegyen. Az emberi természet olyan, hogy ezt vagy elhiszi, vagy nem, de mi erre nem építhetünk. Az embereket olyan helyzet elé kell állítani, hogy a felelősségérzetüket a lehető legmagasabb szintre felerősítsük. El kell érni, hogy az általában hozott döntés következménye érintse a döntéshozókat, függetlenül attól, hogy a kollektívát nem lehet felelősségre vonni. Mindenkinek meg kell szerezni egy olyan mennyiségű alapismeretet, amely birtokában felelősséggel, meggyőződéssel és a következmények sokoldalú mérlegelésével vesz részt a döntés folyamatá-

kintéve a tanácsstagságnak, ha erkölcsileg is felnő feladatához.

— Ezeknek a követelményeknek mennyiben felel meg a mi tanácsunk?

— A tanács még csak egy éve működik, így csak a főbb jellemzőket lehet megállapítani. Ha az erkölcsi arculatot emelem ki, akkor egyfajta derűlátásra ad alapot. Kedvező irányban indultunk el, leszámítva a még meglévő értelmezési gondokat, megállapíthatjuk, hogy a felelősségérzet, az érdeklődés, akarat már mindenkiben megvan, ezek kiteljesedése fog sajátos arculatot adni a mi vállalati tanácsunknak. A felelősség erősítésére minden eszközt alkalmazni kell: dicséretet, elmarasztalást, anyagi elismerést, azért, hogy a működésünket a vállalat minden érdeklődő tagja tapasztalhatta. Akkor lesz igazán demokratizmus ezen a területen,

ban. Meg kell tanulni elvszerű kompromisszumot kötni, a kisebb érdeket a többségnek alárendelni. A VT-tag cselekedeteit több oldalról meg kell erősíteni. Kívánatos az ellenőrzés és a hibák korrigálása is, — akkor lesz rangja, te-

ha az emberek többsége úgy érzi, hogy az a döntés, amit a VT adott helyzetben hozott, az a legjobb, valamint senki sem feltételezi, hogy a döntés egyes emberek önös érdekét szolgálja.

Sigora Irma

MÉTE

A dohányipari szakcsoport munkájáról

Március 25-én a MÉTE megyei vezetősége kihelyezett ülést tartott vállalatunknál.

A program szerint, a dohányipari szakcsoport elmúlt három évi munkájáról hallgatták meg a tájékoztatást a résztvevők.

Előzetesen írásban kapta meg mindenki a következő beszámolót:

„A legutolsó beszámoló óta szakcsoportunk munkájában alapvető változás nem volt.

Törekvésünk továbbra is az maradt, hogy a vállalati célkitűzések megvalósítását segítsük sajátos eszközeinkkel.

Az éves munkaprogramjaink összehangolásánál elsősorban ezt tartjuk szem előtt. Rendezvényeink egy része ismeretbővítő, ill. továbbképző jellegű, más része inkább vitákör.

Evente legalább egy alkalommal tartunk ún. „dohányipari nagyrendezvény”-t, melyre társállalatainkat is meghívjuk. Ezek az előadások általában igen sikeresek és élénk az érdeklődés irántuk.

Rendezvényeink többsége technológiai, gyártmányfejlesztési kérdésekkel foglalkozott, de újabban nőtt a közgazdasági, számítástechnikai, marketing témák feldolgozása is. Evente legalább egy alkalommal foglalkozunk a minőség, minőségbiztosítás problémáival.

Az előadások megtartására legtöbb esetben vállalati szakembereket kértünk fel, de tartott előadást társállalat igazgatója, a Janus Pannonius Tudományegyetem oktatója és számos külföldi szakember is. Rendezvényeink sok esetben eltertek a munkatervtől, úgy témájukban, mint számukban. Ez véleményünk szerint nem hiba, inkább az újdonságra, a problémákra, érdekességekre való gyors és rugalmas reagálást jelzi.

Időszak tervezett	Rendezvény	tényleges
1983. év	4	4
1984. év.	4	4
1985. év.	4	6

Rendezvényeink látogatottsága kielégítő, 20—50 fő közötti részvétel a jellemző. Meg kell azonban állapítani, hogy tagságunk mintegy fele tekinthető aktívnak és még mindig vannak olyanok (10—15%),

akik a tagdíj befizetésén túl, egyetlen rendezvényen sem jelennek meg. Aktivizálásukra tett próbálkozásaink sikertelenek maradtak.

A szakosztály létszáma viszonylag állandó, 60 fő körül ingadozik. Az 1985. évi nyilvántartás alapján 64 fő fizető tagunk van (3 fő gyes miatt szünetelteti tagsági viszonyát). A létszám összetétele az utóbbi években lényegesen megváltozott. 9 fő lépett ki nyugdíjazás, vállalattól való távozás, vagy egyéb ok miatt. A helyükre lépők elsősorban fiatalok és zömében diplomás szakemberek.

Egyetemi, főiskolai diplomás	27 fő 42,2%
Egyéb, felsőfokú képesítésű	7 fő 10,9%
Középfokú végzettségű	30 fő 46,9%
A 35 év alattiak aránya	27%

Nemek szerinti összetétel:
férfi 27 fő 42,2%
nő 37 fő 57,8%

A vezetőségválasztó taggyűlés 1985. elején a leköszönő Zoboki László csoporttitkár utódjául Simon Évát választotta meg. Zoboki László 30 éves jó munkájának elismeréseként Társadalmi Munkáért Emlékplakett kitüntetésben részesült. Tagjaink közül három, 25 éves tagságuk betöltése alkalmából emléktápot kaptak.

Szakcsoportunk tagjai igen aktívak a publikáció területén is. Az iparág lapjában („Dohányipar”) rendszeresen jelennek meg cikkeik, tanulmányaik. A vállalati újságban — általában ugyanazon szerzőktől — szintén gyakoriak a szakmai jellegű írások. (minőség, marketing, közgazdaság).

A vállalat gazdasági vezetése igényli és támogatja szakcsoportunk munkáját. Közösen igyekszünk új utakat keresni, az eddiginél vonzóbbá tenni a MÉTE-munkát. Törekvéseink elsősorban arra irányulnak, hogy a fiatal diplomás szakembereket jobban bevonjuk a munkába, lehetőséget és teret adva az önálló, alkotó tevékenységre. Ugyanakkor számítunk és támaszkodunk régi, tapasztalt szakembereink aktív segítségére is.”

A beszámolót élénk vita követte.

KISZ

Mi a teendőnk?

Az utóbbi években a fiatalok és a KISZ-vezetők egyre többször tapasztalhatják, hogy csökken a KISZ népszerűsége, vonzása a fiatalok körében. Problémát jelent az is, hogy a legaktívabb tagság — és ezzel együtt a vezetők — átlagéletkora növekszik. Ezek azok a problémák, melyek alapján a KISZ Központi Bizottsága „Mi a teendőnk?” címmel kiadott egy vitadokumentumot, melynek fő törekvését így fogalmazták meg: „Folytassunk nyílt, őszinte eszmecsere-t, újítsuk meg mozgalmunkat! Formáljuk olyanná, amely tudatosan vállalja arcunkat, ifjúságunkat. Szövetségünk politikai vonásainak erősítésével mai módon jussunk el a marxizmus-leninizmus eszméihez.”

A KISZ KB keretén belül működő Mezőgazdasági Ifjúsági Tanács eljuttatott hozzánk egy levelet, melyben a kongresszusú vitaanyagra érkezett levelekből válogattak. Ezek a levélrészletek összecsengenek azokkal a véleményekkel, melyeket az itt dolgozó fiatalok is szóval tettek. Ezek a témák nagyrészt a pályakezdéssel, a lakáshoz jutás esélyeivel, a

(Folytatás a 3. oldalon)

Mennyire vonzó a pártélet?

Ha erről beszélgetek párttagokkal, pártvezetőségi tagokkal, vagy párton kívül álló dolgozókkal, vegyes érzéseim támadnak. Ezeknek a véleményeknek a tartalmi összessége úgy foglalható össze, hogy politikaalakító tevékenységünk szűkül, ilyen arányban gyengül befolyásunk. A pártélet elszűkül, a párttagság aktivitása nem kielégítő.

Gyakori kérdés, a párttagok kommunista módon élnek, dolgoznak avagy gondolkodnak? Hogyan és milyen irányba kellene lépünk ahhoz, hogy a pártszervezet munkája vonzóvá váljon a kívülállónak, aktív feladatok végrehajtására serkentse a párttagokat?

Feltétlenül és mielőbb változtani szükséges azon, hogy a tagság kötelezőszerű jelenléttel vegyen részt pártrendezvényeken, hogy azokról úgy távozzon, mint akinek hiányérzete van, mint aki feltöltődés helyett lemerült volna. Sok párttag és párttagon kívüli tehet fel a legnagyobb kérdést, miben különbözik az egyik a másiktól? Talán abban, hogy a párttag fizeti a tagdíját?

Ezek, bár nehéz kérdések, de mégis úgy gondolom, minden egyben megvan az az egészséges törekvés, hogy a kérdésekre önbizalommal és a tenniakarás vágyával válaszoljon.

Itt az ideje, hogy nagyobb mozgást, élénkséget hozjunk ideológiai, szellemi tevékenységünkbe. Előrelépést jelenthet feltétlenül a fiatal nemzedék felvételének szorgalmazása sorainkba. A nemzedékváltás folyamata megindult. Ennek érdekében különös gondot kell fordítanunk a fiatalok között végzett pártépitő munkára. A mai fiatalok a jövőre orientálódnak, ezért megnyerni is csak a jövőre irányuló, megalapozott programokkal lehet őket. A megalapozott jövőképpel hozzájárulhat a mai elletmondások elviseléséhez, feloldja a bennük lévő tenniakarás gátjait.

A fiatalok jelentős része egészen más feltételek között, más „módot” követve élhet és él, mint az előttük járó bármely nemzedék. Ez változást jelent választott értékeik és eszményeik, életstílusuk tekintetében is. Fiataljaink eszmék és cselekvési minták sokasága között válogathatnak hazai és nemzetközi keretek között mozogva. Ebből fakadóan nehezebb körülmények között kell őket megnyerni sorainkba. E feltételek kialakítása összefügg a demokrácia kiszélesítésének napirenden lévő folyamataival. Számukra is el kell ismernünk azt a jogot, hogy

munkánk, politikánk gyakorlati végrehajtásába beleszólsuk legyen, bíráló, kritikai észrevételeikkel együtt.

Személyesen az a véleményem, hogy a fiatalok törekvéseivel szemben nem csak gazdasági tevékenységben vonulunk sün-állásba, hanem elméleti, ideológiai sikon is általános törvényszerűségeket hozgatunknak irányukba. Pedig kíváncsiak ok az életünket mozgató rejtett és több dimenziójú motivációira is. Szükséges, hogy az „öreg” párttagok belelássanak a fiatalok jövőt elkövetelő törekvéseibe, a fiatal jelöltek belenézzenek az öregek múltjába és a jelenünkbe együtt pillantva ne egymás torzóját, hanem a valóságos és teljes embert lássuk meg.

Kiss József

PECSI DOHANYGYAR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkesztli a szerkesztő bizottság

Felolós szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei

Lapkiadó Vállalat

Felolós kiadó: Braun Károly

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda

7630 Pécs, Engel János u. B.

F. v.: Farkas Gábor igazgató

Mi a teendőnk?

(Folytatás a 2. oldalról.)

főmunkaidő megbecsülésével és a család szerepével foglalkoztak. A hozzászólások másik része a KISZ tartalmi, formai megújulásának kérdéseivel foglalkozott.

A KISZ tartalmi munkáját több tény nehezíti. Az utóbbi évek gazdasági helyzetéből adódóan egyre többen vállalnak valamilyen plusz elfoglaltságot a főmunkaidő után (másodállás, gm, fusi...), ami pedig fáradtabbá, fásultabbá teszi a dolgozókat. Nagyon nehéz és éppen ezért nagy körültekintést igényel a szabadidős programok megszervezése.

A fiatalok lecsökkent szabadidejükben vagy a teljes kikapcsolódásra törekednek, vagy olyan programokra mennek el, melyek számukra meghatározó élményt nyújtanak. Eppen ezért nagyon fontos, hogy „felesleges” dolgokkal ne vegyük el szabadidejüket, és ha már elemeket egy programra, előadásra, akkor ott elvárják az ösztönzést — minden szinten.

A KISZ tagfelvételi munkáját nehezíti az, hogy a munkába álló fiatalok egy része teljesen elzárkózik a KISZ-től. Gyakran előfordul, hogy az

ilyen fiatal rendezvényeinket látogatja, de KISZ-tagságról „hallani” sem akar. Az ilyen fiatalokkal történt beszélgetésekből az derül ki, hogy a volt iskolájukban „valamit nagyon elrontottak”. És ez a tény azért is nagyon káros, mivel a 14–18 éves korosztály talán a legfogékonyabb az újra, és ők azok, akik úgy érzik — vagy úgy kellene éreznük! —, hogy szinte naponta képesek lennének megváltani a világot. Ha az iskola „elveszti” ennek a korosztálynak egy részét, azt mindenképpen a jövő társadalmára sínyleti meg. Ezért nagyon fontos a diákság körében a közéleti, politikai KISZ-kiakadályozás, mert 14–20 éves korban kell elérni azt, hogy a fiatalokban kifejlődjön a hajlam a közéleti tevékenységhez, és nyitottá váljanak környezetükkel szemben.

Ezeknek a problémáknak a megoldásával — azt hiszem — könnyebben elfogadhatnánk magunkat, és elérhetőbbé válna a fiatalok jobb, realisabb megbecsülése... És akkor talán nem mondják majd egy harmincévesre azt, hogy ő még „gyerek”, mert ebből kicseng az is, hogy egy ilyen fiatal túl sokra még nem is alkalmas...
K. K. J.

A szülők jogai

Olvasóink már értesültek arról, hogy 1985. szeptember 1-től jelentősen bővültek a beteg gyermeket ápoló szülők jogai. A korábbinál hosszabb időtartamra és a gyermek tízéves koráig jár az ápolásra táppénz. A gyermek életkorához igazoló — és évenként igénybevehető — táppénz szabályait most nem ismételjük meg, de felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy gyermekápolási táppénz csak a beteg gyermek ápolására jár, a gyermek gondozása címén nem! Gyermekápolási táppénzt (betegségi segélyt) tehát a kifizetőhely csak akkor folyósít, ha az orvos igazolja, hogy a gyermek beteg.

A gyermekgondozási díjat (a gyed-et) 1985. március 1-től vehetik igénybe az arra jogosultak. A gyed fokozatosan váltja fel a gyermekgondozási segélyt. A gyed-re jogosultság szabályai 1986. március 1-től a korábbiaknál jelentősen kedvezőbbek lettek és a biztosítottakon kívül erre a társadalombiztosítási ellátásra egyéb személyek (kisiparosok, magánkezelők, gazdasági munkaközösségek tagjai, munkaviszonyban nem álló előadóművészek, szellemi szabadfoglalkozást folytatók, ügyvédek) is jogot szerezhetnek.

Gyermekgondozási díj 1986. március 1-től már a gyermek másfél éves koráig jár azoknak a szülőknek, akiknek a gyermeke ekkor (március 1-jén) a másfél éves kort még nem töltötte be. A gyed akkor is jár — az egyéb feltételek fennállása esetén —, ha korábban azt még nem vették igénybe a szülők, vagy az lejárt és ismét munkába álltak, vagy gyermekgondozási segélyben részesültek. Az egyéves kort betöltött gyermek után a gyed legkorábban csak 1986. március 1-től jár, visszamenőleg tehát akkor sem folyósítható, ha a gyermek március elseje előtt már betöltötte az egyéves kort. Például, ha a gyermek az egyéves életkorát 1985. november 25-én töltötte be, utána gyed csak 1986. március elsejétől jár a másfél éves koráig.

A kedvezőbb jogosultsági szabályok szerint gyed-re jogosult, aki teljes összegű terhességi-gyermekápolási segélyben részesült, ennek hiányában rendelkezett az ehhez szükséges feltételekkel (a szülést megelőző két éven belül 270 nap biztosított idővel) és .ha munkaviszonyban áll vagy, ipari szövetkezeti tag, a gyermek gondozása céljából fizetés (díjazás) nélküli szabadságot vesz

igénybe. A mezőgazdasági szövetkezet tagja, továbbá a közös munkában részt vevő családtag akkor jogosult gyed-re, ha a szülést megelőző két éven belül legalább 90 napon át részt vett a közös munkában és a gyermek gondozása céljából díjazás nélküli szabadságot vesz igénybe.

A gyermek egyéves koráig csak az anya, vagy az egyedülálló apa jogosult a gyed-re, ezt követően azonban már a szülők bármelyike.

Annak a szülőnek, aki gyermekgondozási segélyben részesül és rendelkezik a gyed-re előírt feltételekkel, ha számára előnyösebb a gyed igénybevétele, 1986. március 1-től részére külön kérése nélkül (tehát hivatalból) gyed-et kell megállapítani és folyósítani.

Aki munkaviszonya, ipari vagy mezőgazdasági szövetkezeti tagsági (családtagi) viszonya, bedolgozói jogviszonya alapján részesül gyed-ben, ennek lejártát követően folytatólagosan jogosult gyermekgondozási segélyre.

A gyermekgondozási segély összege a korábbinál kétszerese lett a tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülő részére szintén 1986. március 1-jétől.

A családi pótlék szabályai is változtak. 1986. március 1-jétől a térítés mellett intézetben, nevelőotthonban, csecsemő- vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermek után a családi pótlék — a szülő által fizetett térítési díj összegétől függetlenül — teljes összegben jár.

Az üzemi baleseti sérültek és hozzátartozói a társadalombiztosítás keretében is fokozott gondoskodásban részesülnek. A munkafegyelem súlyos megsértése során bekövetkezett baleseteket 1986. április 1-jétől már a társadalombiztosítási törvény sem tekinti üzemi balesetnek. Így tehát nem üzemi az a baleset, amely kizárólag a sérült itassága miatt, vagy munkahelyi feladatokhoz nem tartozó, engedély nélkül végzett munka, engedély nélküli járműhasználat, munkahelyi rendbontás, vagy a lakásról (szállásról) munkába, illetőleg a munkából lakásra (szállásra) menet közben, de indokolatlanul nem a legközelebbi útvonalon közlekedve, vagy az utazás indokolatlan megszakítása során történt. Sérülése alapján baleseti ellátásra az új szabályozás szerint az sem jogosult, aki az orvosi segítség igénybevételével, illetőleg a baleset bejelentésével szándékosan késlekedett. Dr. R. L.

Az utóbbi időben egyre több másoló, sokszorosító gép kerül üzembe helyezésre hazánkban. Okait vizsgálva azonnal szembe tűnik, hogy a kifejlesztett típusok régi igényt elégítenek ki. A gépirók iránti keresletet újságolvasó ember évek óta tapasztalja. (Később részletezem, hogy mennyit könnyít a gépiró munkáján egy korszerű másológép.) Másrészt megoldatlan kérdés volt a „nehány” példányos sokszorosítás. A régebbi típusú másológépek technikai színvonala, vagy az azokhoz szükséges speciális másolópapírok körülményes beszerzése, tárolási, felhasználási lehetősége mind megfontolásra késztették a potenciális vevőket. A szolgáltatást végzőket is visszatartották a fenti okok és feltétlenül fékező hatású volt az előállított másolat sokszor kétes minősége és a másolat gyenge időtartóssága. A nyomdaipar berendezései viszont a „nehány” példány (amely formától függően széles határok között értelmezhető) előállítására csak magas költségfordítással és szinte elenyésző kapacitáskihasználással alkalmasak, vagyis gazdaságtalanok erre a célra.

Tehát mindenképpen létező igényt elégítettek ki az elektrosztatikus elven működő ún. száraz másológépek japán előállítású. (A hasonló elven működő régebbi Rank-Xerox gépek méretei messze meghaladják a japán gépeket.)

A Pécsi Dohánygyárban egy éve üzemel a Minolta gyár EP 450 Z típusú másológépe. A gép maximális eredeti vagy másolatmérete a DIN A/3 méret, amely 297×420 mm-t jelent. A vagy kötőszó az „eredeti” és a „másolat” kifejezés

A MINOLTA

között azért szükséges, mert a gép kicsinyíteni és nagyítani is képes, azaz a gépbe helyezhető legnagyobb felület eredetileg A/3, amelyről 1:1 méretarányú, vagy kicsinyített, vagy kinagyított részlet másolat készíthető, maximálisan A/3 méretű papírra.

Tulajdonképpen ez a lehetőség terjeszti ki a felhasználási területet. Minimális felszereléssel és kis ügyességgel megoldható házilag a vállalat kistélelő ügyviteli nyomtatványelőállítás igénye. Az írógéppel leírt szöveg tetszőlegesen kicsinyíthető és nagyítható. Ez lehetővé teszi a tetszőleges méretű uralap előállítását, akár úgy, hogy a szöveget a kívánt méretre kicsinyítve beragasztjuk az előre megrajzolt táblázatba, vagy arányosan nagyobbra rajzolt táblázatba ragasztjuk a gépet szöveget és együtt kicsinyítjük az így elkészített uralapra a kívánt méretre. A táblázat címét nagyítással tudjuk hangsúlyosabbá tenni.

Ezzel az eljárással nem kell „költségmegtakarítási” megfontolásból esetleg több éves nyomtatvány mennyiséget gyártatni, és az időközben adódó módosítások is egyszerűen megoldhatók; így tehát a rakort készlet nem akadályozza az ésszerűsítést.

Betűminta gyűjteménnyel tetszőleges feliratok, címek készíthetők az egyes betűmásokat kivágásával és felragasztásával

val, amely már a tervezőgrafikus munka számára nyitja meg a lehetőséget.

A másolat fedettségi értéke és kontrasztossága négy-négy fokozatban változtatható a normál állástól a sötét, illetve a világos értékek felé. A gépnek ezt az adottságát lehet felhasználni színes fotótipiai (foltokból felépülő eredeti színrebonthatóhoz. Erre akkor került sor, amikor záros határidőn belül kellett elkészíttetni az egyik külön kigyártású cigarettacímjelzőt. A nyomdai nyomómező előállításához minden egyes színről külön másolóeredeti szükséges, mert majd a különböző színű festékek egymás mellé nyomtatásával alakul ki a kívánt színes kép. A nyomdai szállítási határidő úgy volt lerövidíthető, hogy a színbontást házilag elvégeztük.

Ugyancsak hasznos segítséget jelentett másológépünk az új termékek cigarettagyártó gépi „nyomdájának” előállításában. Az acélvéset elkészítéséhez a kívánt méretű, megfelelő betűtípusú és oldalfordított felirat szükséges. Mivel a megfelelő méretű feliratot előállítottuk, az oldalfordításra az adott lehetőséget, hogy géppel pauszpapírra is lehet másolni. A pauszmásolatot oldalfordítva használtuk másolóeredetiként, és így a véset készítéséhez szükséges ábrát — amelyet eddig kézzel kellett rajzolni —, néhány perc alatt előállítottuk.

A gépiró munkáját több szempontból is könnyíti, egyszerűsíti a másológép. Az eddigi gyakorlat szerint a sokszorosításra szánt szöveget stencilre kellett gépelni, amely rendszerint egy plusz gépelést jelentett és akkor a minőségbeli különbséget még nem is vettük figyelembe. Az esetleges szövegváltoztatások, javítások kivitelezése is lényegesen egyszerűbb, mert míg a stencilt (az egész oldalt) újra kell gépelni, addig a másolóeredeti részére elégséges az adott sor vagy bekezdés gépelése, amely felragasztható a javítandó helyre.

A többpéldányos (indigós) gépelés is fölöslegessé válik a másológép mellett. Aki már gépelt A/3 méretű, számokkal teli táblázatot, tudja csak igazán, hogy mit jelent az öt példányon a javítás. Gépelésnél az ötödik példány már rendszerint majdnem olvashatatlanná válik, míg a másológép az eredetivel azonos minőségű produkciókat állít elő. A gépelést pedig meggyorsítja, ha csak egy példányt kell gépelni, és az esetleges elütéseket csak egy példányon kell javítani.

A költségviszonyok összehasonlítása külön tanulmány anyagát képezheti, ám akkor is van néhány olyan tényező, amely mai viszonyaink között nehezen forintosítható; gondolkodjunk itt olyanokra, mint gépirói kapacitás bővülése, a soronkivüliség, gyorsaság és jó minőség.

Fentieket végiggondolva, mindenképpen helyes döntés volt a vállalat vezetésétől a Minolta másológép beszerzése és üzembe helyezése.

— Pap —

Kirándulás Ausztriában

A csoport a Belvedere-palota előtt

Március 6–8-ig vállalatunk dolgozóinak kis csoportja ausztriai-bécsi kiránduláson vett részt. A „Szerviz brigád” brigádvezetőjének szervezésében a Coopourist utazási irodával 22-en indultak az útra.

A csapat csütörtökön Sopron érintésével koradélután ért Bécsbe. A „Tábor straszei” Kék Duna Szállóban elfoglaltuk a szobáinkat, majd szabadprogram volt, itt ki-ki az izlése szerinti irányt választotta a környék felderítésére.

Másnap reggel autóbusszal városnézésen vettünk részt,

amennyit a köd engedélyezett. Megnéztük az új ENSZ-központot, majd a Belvedere-palotához autóztunk, később a Burg követeztünk. Itt megnéztük Ferenc József császár utolsó lakosztályát, illetve életének tárgyi emlékeit, köztük híres vaságyát. A délutáni program szabad volt, ekkor a belvárosi magyar üzletek „ostromát” hajtottuk végre, illetve a jó este-rák sörök meozását. Ezt a Práterben sétáltunk.

A szombat délelőtt már a hazafelé készülődéssel telt el, mindenki elköltötte maradék

A Parking Hotel bejárata

A Savoyaiak címere a Belvedere homlokzatán

pénzét, ezt a hangulatában érdekes piacon tettük meg, arab, török, jugoszláv zöldség- és gyümölcsárak zsebébe

vándorolt maradék schillingünk. Kora délután indultunk vissza.

— Szedei —

Jó, ha tudjuk A társadalmi tulajdon védelméről

Már sokszor írtunk a társadalmi tulajdon védelméről, de úgy tűnik nem elég.

Az utóbbi hónapok társadalmi tulajdon elleni cselekményeiből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy többben nincsenek teljesen tisztában minden szabállyal. Nos, lássunk néhányat a legfontosabb tudnivalókból.

Először is azt kell tudni, hogy a gyár területéről egyetlen szál cigarettát sem vihető ki engedély nélkül. Engedéllyel is csak az ide vonatkozó rendelkezésekben meghatározott célból lehet cigarettát kivinni. Ilyen pl. a kiállításokon való részvétel, a reprezentációs célokra való felhasználás, mintaküldés stb.

Új dolgozóinknak hívjuk itt fel a figyelmét arra, hogy természetbeni cigarettajuttatás nincs. Fel kell arra is hívni a figyelmet, hogy az öltözőszekrényekben sem tartható ömlesztett vagy csomagolt cigaretták. A munkaidő alatt elszívható cigaretták biztosításának is megvannak a pontos vállalati előírásai, amiket mindenki köteles betartani. Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy aki nem dohányzik, annak nem jár „szálfogyasztású” cigaretták.

Folytassuk a sort azzal, hogy a vállalati tulajdonában lévő egyéb anyagok, eszközök, berendezések sem vihetőek el. Szük

körben lehetőség van arra, hogy engedéllyel némely szerzőságot, eszközt vihessen el vállalati dolgozó, kölcsönképpen pl. házépítéshez, egyéb saját szükségletére végzett tevékenységhez. Ilyen esetben a dolgozó köteles a szerzőságot és az engedélyt a portán bemutatni és ugyanígy köteles a megadott határidőre a kölcsönképp kapott eszközt visszazárítani. Természetesen mint minden tt. tulajdonban álló eszközre, berendezésre, anyagra fokozottan érvényes a kíméletes, rendeltetésszerű használat követelménye.

Fontos megemlíteni, hogy minden dolgozó köteles a leg gondosabb figyelemmel kísérni a leltárban szereplő eszközök, tárgyak sorsát akkor is, ha azokat nem kizárólagosan használja valaki. Ennek elmulasztása erkölcsi és anyagi felelősséggel jár.

Végezetül jó, ha tudjuk, hogy a tt. elleni cselekményeket a jövőben enyhébb esetben is fegyelmi úton bírálják el. A fegyelmi büntetés más kedvezményektől is megfosztja a címzettet, pl. törzsgárdtagság, jutalom, fizetésemelés stb.

Ha valakinél ismételtlen fordul elő tt. elleni vétség, úgy számíthat arra, hogy a legszigorúbb elbírálásban részesül és természetesen az igazgató elvtárs a vgm-tagsághoz adott hozzájárulást is visszavonhatja.

HOBBI

A lemosó permetezés

Fák, szőlők metszése, tisztogatása után még rügyfakadás előtt okvetlen tanácsos elvégezni a lemosó permetezést, mikor a hőmérséklet kb. 10 Celsius-fok (a permetezések jobb hatásfoka miatt). A lemosó permetezés elmulasztását nem lehet pótolni a nyári többszöri permetezéssel. Ugyanis az alacsonyabb töménységű permeté már nem oly hatásos. Erősebb töménységű lé a vegetációs időben már perzsel, sőt a barackfa különösen rézérzékeny és azt már réztartalmú szerekkel egyáltalán nem lehet permetezni.

A lemosó permetezéshez is sokféle szer van, ki erre, ki arra hivatkozik, mégis eldöntött tényként kell elfogadni, hogy a rézgalic (bordóli lé) és az Agrol igen jó lemosó szerek, melyek nem erős mérgek az emberi szervezet számára. Az Agrol tulajdonsága, hogy kipermetezés után olajfilm alakul ki és a rovarkártevők alatta elpusztulnak. Az Agrolnak jó tulajdonsága az is, hogy a nyári permetezésnél a rovarölő szerekhez keverve ki-

válóan növeli annak hatásfokát (100 l vízhez 2-3 dl).

A permetezserekről tudnunk kell, hogy az emberi szervezetre káros hatással vannak. E szereket ma még kénytelenek vagyunk kiskertünkben használni. Természetesen az csinálja jól, aki a biovédelemmel együttesen keresi a szerek lehető legkevesebb felhasználásának lehetőségeit. Sajnos hazánkban igen magas a permetezserek (kb. 2 kg/fő) felhasználása, ezért kell legalább a kiskerttulajdonosoknak tenni valamit a szerek felhasználásának csökkentése érdekében.

Mi is legyen az?
1. A téli lemosó permetezés,
2. Olyan permetezserek, melyek felszívódnak és hatásfokuk jobb – hosszabb, (Ridomil Plus).
3. Az új rovarölőszerek használata, mely az emberre kevésbé ártalmas. (Decis 2,5 EC)
Igaz, ezek a permetezserek drágábbak, ellenben két-három permetezéssel növénykultúránkat megvédhetjük, és egészségünket is kímélhetjük, amit minden körülmények közt szem előtt kell tartanunk.

Komputer a Forma I-ben

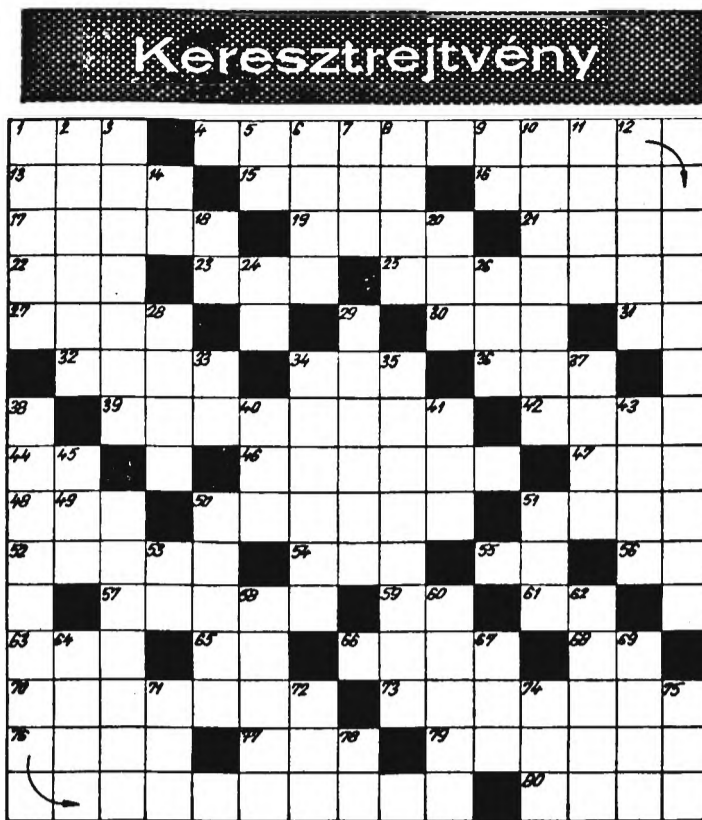
A Forma-1 világában most elkészült – ismét az angol Cosworth Engineering céggel együttműködésben – az új, turbófeltöltésű Forma-1 motor, természetesen az előírások szerint már csak 1500 m³ összlökettérfogattal.

A hathengeres V motorról (a hengerek síkjának szöge 120°) egyelőre annyit lehet tudni, hogy a hengerek feltöltéséről hengersonként egy-egy turbófeltöltő gondoskodik, és a motor teljesítménye jóval meghaladja a 736 kilowattot (tehát több, mint 1000 lóerő!).
Illetve még valamit lehet tudni, és ez rendkívül biztató a szériaautókat használók számára. A Forma-1 a kutatás és a fejlesztés egyik legeredményesebb műhelye – mondta Michael Kranefuss, a Ford

gyár Forma-1 programjának főnöke a könnyű építésmód, az aerodinamika, a benzinbefecskendezés, a turbótechnika, az elektronika számos, a versenyeken kikísérletezett eredménye átkerült már a szériagyártásba.

Most viszont valami különös dolog történt – a fordítottja (bár ki tudja, hol kezdődtek a kísérletek?). A Ford Scorpióba már beépítették a EEC IV fedélzeti komputert, amelynek feladata a motor elektronikus vezérlése és ellenőrzése. Ezt a rendszert az úrhajózásban fejlesztették ki, a tapasztalatok felhasználásával került át szériaautóba. Most ugyanez a komputer a Forma-1 versenykocsiban is helyet kap.

Drávavölgyi József

VIZSZINTES: 1. Jövedelem. 4. A megfajítás első része (zárt betűk: T. Y. E. S. T.). 13. Szándékos. 15. Idegen férfinév. 16. Szovjet népcsoport tagja. 17. Magokad. 19. Angol munkáspárti politikus (David). 21. Ezerszerest jelent. 22. Esőn álló. 23. Ókori nép tagja. 25. Régi hűtőgépmárka. 27. Rakd. 30. Becézett idegen férfinév. 31. Nátrium. 32. Nem az anyóm. 34. Ebred. 36. Hajó része. 39. Gyermejáték. 42. Idegen árujelző. 44. Kicsinyítő. 46. Az alvilág folyója. 47. Mint a 30. sz. 48. Becézett női név. 50. Iráni kiktőváros. 51. Mulató szócso. 52. Fémpanz. 54. Rostandó. 55. Állóvíz. 56. Bagoly mandja. 57. Fém háztartási eszköz. 59. Kalcium vegyület. 61. Idegen tagadás. 63. L. M. M. 65. Rómában van 66. Katonai vezényszó volt. 68. Nátrium. 70. Makaróni jelzője. 73. Dél-Kínai kiktőváros lakója. 76. Leszállás része. 77. Vers tartozéka. 79. Nem télen. 80. Személy.

FÜGGŐLEGES: 1. Hű barát. 2. Írásjel. 3. Pakol. 5. Számnév. 6. Angol könyv (Book). 7. Nemzetközi vásárlás. 8. Vagdos. 9. Igevégződés. 10. Szobalcai község. 11. Meztelen részlet. 12. Vadnyugati szóraközé. 14. Szalmázás hang.

18. Azonos mássalhangzók. 20. Marie-José. 24. Dátumrag. 26. Vörös németül. (rot). 28. Diétás ital. 29. Zenei intézmény volt. 33. D. S. 34. Megkövesedett tengeri állatok. 35. A kurucok ellenfele. 37. Gyakori családnév. 38. A megfajítás második része (zárt betűk: A. U. S. R. G.). 40. Német állami vállalatot jelent. 41. Fordított horony. 43. Direkttermő szőlő. 45. Arab férfinév. 49. Nehéz munka következménye. 50. ...-Villa, angol kisváros. 51. Elektromosan töltött elemi részecske. 53. Fonetikus mássalhangzó. 58. Olasz szerelm. 60. Aurum. 62. Balzac keresztneve kiejtve. 64. Angol kisasszony. 67. Tanya része. 69. Nano – keverés. 71. Kálumban van 72. Római 998. 74. Nagy edény. 75. Fagyhús. 78. Kiss ... Kata. Beküldendő a vízszintes 4. és függőleges 38. sorok helyes megfajítása május 10-ig. A helyes megfajítás között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző havi számunkban közölt rejtveny helyes megfajítása: „Előbb alaposan meg akarom ismerni Pálit, mielőtt nemet mondanék”. Könyvjutalmat nyert: Oláh Gyula. A keresztrejtvenyt Takács László készítette.

Hírek

A Miskolci Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar hidraulika pneumatika szakon Bacskóné Zaller Ildikó sikeresen befejezte tanulmányait.

Hasznosítva a tanultakat a targoncavezetői tanfolyamon máris oktat hidraulika tantárgyat.

Gratulálunk a sikeres vizsgához!

Mezőgazdasági és élelmiszeripari védjegykiallítás nyílik 1986. április 22-én Budapesten, a Mezőgazdasági Múzeumban. A kiállítás május 1-ig tekinthető meg naponta 10-17 óra között.

A kiállításon vállalatunk is részt vesz védjegyzett cigaretták címlékelével.

Ugyanezeken 22-én, 23-án védjegy- és eredetmegjelölési konferenciát is rendeznek.

Néhány érdekesebbnek ígérkező előadás címe: A magyar védjegyjuttatás rendszere, jelentősége. Előadó: dr. Bognár Istváné, az OTH főtanácsosa.

A védjegypolitika és a műszaki fejlődés kölcsönhatása. Előadó: dr. Zakariás Egon, a Magyar Kereskedelmi Kamara Védjegy Bizottságának titkára. Az előadásokat vita és konzultáció követi.

Vállalatunknál a szakszervezet részéről a közönségszervezési tevékenységet – színház és egyéb rendezvényekkel kapcsolatban – Nyújtó Teréz vette át április 1-től Sármany Katalintól.

Nyújtó Teréz a technológiai osztályon lehet keresni délelőtt 9 órától délután 3 óráig naponta.

Tallózás a szakirodalomban

Az előző cikkemben a világ cigarettafogyasztásával, egyes országok fogyasztási szokásaival, főbb cigarettamárkákka: foglalkoztam. Most a szivargyártás, a pipa- és cigarettadohány, a rágódohány (bagó), szippantó dohány (tubák) gyártásának alakulását foglalom össze.

1. Szivargyártás az utóbbi évtizedben a világ szivargyártása, a legtöbb hagyományosan gyártó és fogyasztó országban továbbra is manuális viszonyok között történik. A legjobb minőségű és a legszebb kivitelű és csomagolású termékeket kisebb üzemekben készítik és forgalmazzák is ezen cégek végzik. Kivétel csupán néhány európai ország, valamint az USA. Továbbra is érvényes az a megállapítás, valamint tapasztalat, hogy a leginkább nagyfogyasztó országokban is a fogyasztás, alig észrevehető ütemben, de csökken.

A fiatalok körében ez a dohányzási mód nem terjed el. Változás e téren az elkövetkező években sem várható. A legfőbb fogyasztó országokban 1984-ben közel 21 milliárd db szivart hoztak forgalomba, ez a 10 év előtti forgalomnak mindössze 76,3%-a.

A 21 milliárd szivar több, mint felét az európai országokban állították elő (Belgium, Luxemburg, Dánia, Hollandia, Nagy-Britannia, NSZK, Svájc). Ezekből az országokból kerülnek ki azok a luxustermékek, amelyek az egész világon ismertek. Figyelemre méltó, hogy a gyártó európai országok többsége kizárólag import nyersanyagból állítja elő termékeit.

A világ legnagyobb cigarettagyártó országa az USA. 1984-ben itt közel 4,5 milliárd db szivart gyártottak. Ez a mennyiség is csupán fele a tíz évvel ezelőttinek. A közismerten nagy termelő és fogyasztó latin-amerikai országok termelési és forgalmazási adatai pontatlanok, vagy nem ismertek.

Főbb szivarmárkák, melyek az utóbbi években jelentek meg Nyugat-Európában.

Hollandia: HEJENIUS
GRAND FINALE, CLASICOS.
NSZK: CHURCHILL LONG-TILLER.

Nagy-Britannia: CASTELLA
GRENVILLE.

Svájc: BRAIFF N° 1. CORTOS.

2. Pipa- és cigarettadohánygyártás. Néhány évvel ezelőtt a pipadohány és cigarettadohány forgalma egyes európai országokban fellendült. Oka a következőkben lehetőségek.

A jóléttel együttjáró reprezentáció újra divatba hozta a pipázást. Ennek során igen sok új kiváló minőségű pipadohányt kezdtek gyártani, egyes országokban szinte pipakultusz alakult ki. E téren élen jártak a Benelux-államok, Nagy-Britannia, újabban pedig az NSZK, Dánia és az észak-európai országok.

A cigarettadohány fokozatos elterjedésének gazdasági háttere van. Mind többben saját maguk állítják elő napi cigarettaszükségleteiket. Az ehhez szükséges nyersanyagot a gyárak igyekeznek ugyancsak kiváló minőségben és reprezentatív csomagolásban piacra hozni.

1984-ben, a főbb pipa- és cigarettadohánygyártó országokban, a gyártás 10 év alatt 32,2%-kal nőtt. A növekedés mértéke csökkenő.

Néhány főbb márkánév:

Hollandia: TROST BLACK
CAVENDISH (pipadohány),
WINNER MENTHOL (cigarettadohány).

Nagy-Britannia: DUNHILL
(pipadohány) OLD HOLBORN
(cigarettadohány).

NSZK: PEER EXPORT (pipadohány).

3. A bagó és a tubák gyártása. A szocialista országokban nincs forgalomban, csupán néhány tókes országra szűkült a termelés és forgalmazása. (Belgium, Luxemburg, DAK, Etiópia, Líbia, Norvégia, NSZK, Svájc, Dánia, Hollandia, Egyiptom, Kanada, USA, India.) A bagó gyártása a világon stagnál, kissé nő. Termelése 1975-től 1984-ig a világon 9,6%-kal nőtt.

A tubák gyártása ez időszakon belül 22%-kal csökkent.

F. S.

Disco a klubban

Március 22-én este megtartottuk idei első, a gyári közösség csábítására irányuló zártkörű nosztalgia jellegű rendezvényünket. Az est háziasszonya már hónapok óta készült és gyűjtötte a ma már nosztalgia jellegű felvételeket, hogy színvonalas műsort tudjon produkálni a szórakozni vágyóknak. Igyekezete sikeresnek

bizonyult és rendkívül nívós műsort készített annak a hozzávetőlegesen 50-60 embernek, aki részántha a szombat estét egy kis kikapcsolódásra. Mi, rendezők kissé meglepve tapasztaltuk a nagy részvétel, avengőbb érdeklődésre számítottunk.

De utánna a nap után talán bizvást tekinthetünk derűlátóbban a jövőbe. A tmk, a csomagolás és a labor dolgozóiból összeállt társaság a feltett kérdésekre adott válaszok, és a hangulat alapján jól érezte magát és talán még reklámot is csinál számunkra. Bár kaphatóak voltak szeszitalok is, de a hangulatot nem az alkoholum, hanem a zenének és a szórakozni vágyó emberek együttlétének köszönhetjük.

Maga a zene a 70-es, 80-as évek furcsa, de kellemes egyvelegéből tevődött össze, de mindenki megtalálta az ízlésének és érdeklődésének megfelelőit. Szerencsés helyzet, hogy a több helyiség lehetőséget nyújt arra is, hogy válogatni lehessen.

A sajnós csak éjjel engedélyezett szórakozásnak reméljük később is hasonlóan jól sikerült szombat estek lesznek a folytatásai, amit a közeljövőben valószínűleg beinduló videodisco is elősegíthet. A szerdai klubdelutánokat is szeretnénk bevezetni, ahol videofilme vetítését is tervezzük.

A klub vezetősége bízik abban, hogy ez a jól sikerült est hozzájárult a régebben sikeres klubélet felélesztéséhez.

Puskás Ferenc

Óvodánkba ellátogatott Piller Judit, aki gitárral kísérve hangulatos gyermekdalokat adott elő. A hűvöti készülődést élménydúsabbá tette az előadás. A gyerekek érdeklődve vettek részt a közös játékban. Vállalatunk KISZ-szervezete vállalta az anyagiakat, amit ezúton is köszönünk.